

Lect. Dr. Octavian Gordon
✉ București, Str. Murguța nr. 8, bl. 11, sc. 2, ap. 20,
sector 6, Bucharest, Romania
☎ +40-732.893.286
Email: octaviangordon@yahoo.com
Web: http://www.unibuc.ro/prof/gordon_o_g/

În atenția Consiliului de Etică al Universității din București

Data: 21.04.2016

**Domnule Președinte,
Doamnelor și Domnilor Profesori,**

Față de solicitarea Comisiei de Etică, exprimată în adresa nr. 9725/19.04.2016, prin care mi se cer explicații pentru publicarea pe site-ul Hotnews, în data de 15 aprilie 2016, a unei opinii personale în legătură cu cele două cazuri de plagiat pe care le-am supus atenției onoratei Comisii, subsemnatul, Octavian Gordon, având funcția de lector în cadrul Departamentului de Teologie Istorică, Biblică și Filologie al Facultății de Teologie Ortodoxă din București, formulez următorul

RĂSPUNS

Întîi de toate, țin să spun, nu fără o urmă de amărăciune, că m-au surprins în mod neplăcut atît faptul în sine, cît și graba cu care Comisia de Etică îmi solicită explicații în legătură cu dezvăluirile, publicate de mine pe site-ul Hotnews, ale celor două cazuri de plagiat din Facultatea de Teologie Ortodoxă. Termenul de cinci zile – dincolo de faptul că, deși am căutat cu oarecare atenție și bunăvoință, nu i-am găsit un temei legal (dacă-l aveți Domniile voastre, vă rog să mi-l comunicați) – mi se pare prea scurt, iar tonul general al solicitării Dumneavoastră are toate caracteristicile unei chemări la judecată a celui care, prin activitatea academică și prin acțiunile de natură civică de care dă dovadă, înțelege să contribuie în mod pozitiv, atît cît îi stă în putere, la bunul mers și la primenirea spațiului universitar în care se mișcă.

Totuși, din respectul, întîi de toate colegial, iar apoi instituțional pe care îl am față de Comisia de Etică, în ansamblul ei, și față de mulți dintre onorații membri ai acestei Comisii, în particular, am consimțit să formulez acest răspuns, pe care, Doamnelor și Domnilor Profesori, vă rog să-l primiți cu toată încrederea în bunele mele intenții și în buna mea conduită.

Am examinat cu atenție temeiurile legale pe care le-ați precizat – cele din *Carta UB*, din *Codul de Etică al UB* și din *Regulamentul de funcționare a Comisiei de Etică a UB*) – și despre care

spuneți că se află în contradicție cu gestul meu de a-mi publica opinia pe site-ul Hotnews. Mărturisesc, cât se poate de sincer, că nu am găsit între ele nici unul care să contravină acțiunii mele. Vă rog să aveți amabilitatea să-mi detaliați în ce anume am greșit, dacă am greșit. În *Adresa Dumneavoastră*, precizați că am publicat opinia mea în legătură cu cele două plagiate „fără să mai aștept, așa cum prevede regulamentul Comisiei, soluționarea acestora”. Din câte înțeleg, *Regulamentul de funcționare a Comisiei de Etică a UB* impune **membrilor acestei Comisii** discreție în legătură cu speța cercetată; este un lucru firesc, de vreme ce membrii unei Comisii de Etică se află în postura de judecători și trebuie să manifeste imparțialitate. Doar că *Regulamentul de funcționare a Comisiei de Etică a UB* este un regulament pentru membrii Comisiei, nu și pentru ceilalți membri ai comunității academice. Vi se adresează Dumneavoastră exclusiv, ca membri ai Comisiei.

Cît privește răspunderea pentru comunicarea în spațiul public a acuzelor formulate împotriva celor doi colegi, este de la sine înțeles că asumarea există, de vreme ce am publicat materialele sub semnătură proprie, și nu sub vreun pseudonim, departe de orice ocoliș sau ascunziș nedemn. Dacă pentru Comisia de Etică, avînd atribuții specifice unui magistrat, *mutatis mutandis*, prezumția de nevinovăție este un postulat cu totul necesar pe tot parcursul anchetei, pentru cei din afara acestei Comisii, respectiv pentru mine, autorul sesizării, prezumția de nevinovăție în ceea ce privește cele două plagiate este firească doar pînă la constatarea faptei. După momentul constatării faptei, nu se mai poate vorbi de o prezumție de nevinovăție, de vreme ce fapta, constatată fiind, este un lucru cert. Nu este nevoie de analiza sau de decizia unei Comisii de Etică pentru ca un membru al comunității academice să poată constata el însuși dacă o lucrare este sau nu plagiată. Prin natura atribuțiilor noastre didactice, sîntem în măsură, fiecare dintre noi, să constatăm dacă o lucrare (a unui student, a unui profesor, a unui oarecare) este plagiată sau nu. Plagiatoarele de tipul celor semnalate de mine nici nu presupun competențe excepționale pentru constatarea lor ca atare. Noi, profesorii (nu numai filologi, ci din orice domeniu), sîntem suficient de competenți să constatăm dacă o lucrare (a unui student, bunăoară) a fost plagiată sau nu. Nu sînt necesare nici școli speciale, nici analize speciale, nici soft-uri speciale, pentru a constata, bunăoară, identitatea formală între notele de lectură ale lui Cantemir la opera lui J.B. Van Helmont și opera lui Van Helmont în sine. Astfel, plagiatele operate de Pr. Prof. Dr. Vasile Răducă și Protos. Conf. Dr. Justinian Cârstoiu nu trebuie să aștepte verdictul vreunei comisii – fie că este Comisia de Etică a UB, fie că este vreun alt organism instituțional legal constituit (sau destituit) – pentru ca ele să poată fi numite *de iure* „plagate”.

Așadar, cred că înțelegeți preabine de ce, din punctul meu de vedere, plagiatele semnalate de mine nu se află sub semnul potențialului, ci se află sub semnul evidenței. Iar punctul meu de vedere nu este nici măcar lipsit de argumentație, sau lipsit de argumentație de specialitate. În afara calității mele de dascăl, am deplina conștiință a competențelor mele speciale în materie de traductologie și critică textuală. Publicațiile și conferințele mele naționale și internaționale în această direcție o confirmă, sper, într-o măsură convingătoare. Dar nu vreau să mă folosesc de argumentul autorității pentru a vă convinge că eu, personal, am trecut de mult de etapa „prezumției de nevinovăție”. Afirm și subliniez încă o dată că este de competența fiecărui membru al comunității academice să constate plagiatele de acest tip. Fără să vreau să diminuez în vreun fel importanța și rostul Comisiei de Etică,

aceasta nu ar trebui să îndeplinească decât rolul formal – în opinia mea, și acesta un exces de birocrație și aflat sub demnitatea statutului universitar – de constatare a unei astfel de evidențe. Faptul că a ajuns să fie necesar ca o comisie să constate evidențele nu poate decât să indice o cumplită degradare a conștiinței bune conduite din mediul universitar. Dacă există însă această necesitate, apoi ea nu are alt rol decât de a consuma etapele impuse de – cum spuneam – birocrația excesivă a sistemului universitar românesc, în vederea aplicării de sancțiuni interne, în condițiile în care plagiatul nu este incriminat în mod explicit de legea penală.

În ceea ce privește publicarea de către mine a acestor evidențe înainte de exprimarea unui punct de vedere al Comisiei de Etică a UB, nu văd cu ce anume contravin eticii universitare. Luări de poziție ale unor personalități de prim rang din Universitate și din afara Universității noastre cu privire la plagiatul lui Victor Ponta, pe atunci Prim-Ministru al României, au fost nenumărate, cu mult înainte ca vreo Comisie să-și dea verdictul. Nu știu dacă onorata Comisie de Etică a UB și-a manifestat și atunci surprinderea pentru publicarea în mass-media a unor opinii personale *înainte de verdictul* Comisiei. Dacă a făcut-o, m-aș întrista să știu că a făcut-o; iar dacă n-a făcut-o, m-ar întrista să știu că, în spețe similare, Comisia ar aplica dubla măsură.

În sfârșit, din ultima frază a *Adresei* Dumneavoastră, pare să reiasă intenția Comisiei de „a examina comportamentul” meu. Nu înțeleg prea bine, Domnule Președinte, dacă sînt sau nu anchetat de către Comisia de Etică sau dacă aceasta este o simplă discuție menită să aducă un plus de lumină în spețele pe care Comisia le are de rezolvat. Vă rog deci să-mi comunicați dacă este vorba de o nouă speță de pe agenda Comisiei de Etică (inițiată prin sesizare sau autosesizare), o speță al cărei obiect l-ar constitui „comportamentul” meu în legătură cu cele publicate de mine pe site-ul Hotnews. Într-un atare caz – *absit!* –, m-aș vedea nevoit să vă solicit să formulați mai explicit învinuirea sau învinuirile care mi se aduc, raportate nu vag, ci concret la temeiurile legale la care ați făcut referire, precum și să luați măsuri pentru îndeplinirea celorlalte condiții legale pentru cercetarea mea (în special cele prevăzute de art. 7 al Legii 571/2004).

Dacă însă nu este cazul unei anchete oficiale a Comisiei de Etică în centrul obiectului căreia se află persoana mea, atunci aș fi bucuros să mă înfățișez în fața onoratei Comisii, nu numai pentru a oferi lămuriri și a-mi detalia punctul de vedere formulat în acest răspuns, ci și pentru a primi observații sau – de ce nu? – chiar mustrări colegiale, astfel încît și Dumneavoastră să aveți mulțumirea că ne transmiteți nouă, colegilor (*si licet*) mai tineri și mai neexperimentați, un plus de bine și de cunoaștere, și eu să am bucuria învățării și dobîndirii acestui plus de bine și de cunoaștere din partea Dumneavoastră, a dascălilor seniori.

Și într-un caz, și-n celălalt, vă asigur, Domnule Președinte, Doamnelor și Domnilor Profesori, de întreaga mea disponibilitate și sprijin pentru o cît mai bună desfășurare a activității Comisiei de Etică. V-aș adresa doar rugămintea de a nu îmi fixa termene scurte – fie pentru răspunsuri, fie pentru o eventuală înfățișare – în această perioadă prepașcală, cînd noi, creștinii ortodocși, obișnuim să ne pregătim în mod special pentru Sărbătoarea Învierii Domnului.

De asemenea, vă adresez rugămintea ca orice alt document îmi veți trimite de acum înainte prin intermediul Secretariatului Facultății de Teologie, să vă asigurați că scrisul conținut în

respectivul document nu este lizibil prin foile de opacitate redusă ale plicului, așa cum s-a întâmplat cu înscrisul pe care mi l-ați trimis ultima oară. Am fost foarte mirat de insistența, la telefon, a Doamnei Secretare de a-mi înmîna plicul din partea Comisiei cît mai grabnic, că „poate este ceva la care trebuie să răspundeți în termen scurt...” Spre deosebire de alte dăți, am fost rugat să semnez de primire și să certific faptul că fusesem anunțat în cursul zilei de marți în legătură cu acest document. Ulterior aveam să constat cît de ușor se putea citi prin plicul închis, așezat, fără proceduri speciale, doar în lumina firească a ferestrei orelor dimineții.

În speranța că v-am risipit orice urmă de îndoială cu privire la buna mea credință și la buna mea conduită universitară, precum și în speranța unei excelente colaborări de acum înainte, vă doresc, Doamne Președinte, Doamnelor și Domnilor Profesori, o activitate spornică în tot ceea ce întreprindeți, dar și tihnă pe măsură, atît celor care vă pregătiți de Sărbătoare, cît și celor care ați sărbătorit deja.

Cu prețuire și alese gînduri,

Lect. Dr. Octavian Gordon